

מפרט אחיד לפריט 2.1 ג'
גז: מכירתו, חלוקתו

תוכן עניינים

3.....	פרק 1 - הגדרות כלליות.....
4.....	פרק 2 - תנאים רוחביים.....
6.....	פרק 3 - משטרת ישראל.....
11.....	פרק 4 - הרשות הארצית לכבאות והצלה (תצהיר).....
15.....	פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה.....

פרק 1 - הגדרות כלליות

- 1.1 בעל מקצוע מוסמך**
- 1.1.1 מי ששר הפנים הסמיכו לעניין סעיף 6ב לחוק רישוי עסקים (להלן - החוק), והוא אחד מאלה:
- (1) מהנדס רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-195 (להלן - חוק המהנדסים), הרשום במדור הנדסה אזרחית, ואדריכל רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים הרשום במדור לארכיטקטורה.
- (2) במבנה פשוט, כהגדרתו בתוספת הראשונה לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 (להלן - תקנות ייחוד פעולות):
- (א) מהנדס או אדריכל רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה.
- (ב) הנדסאי כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות ייחוד פעולות.
- 1.2 בעל עסק**
- 1.2.1 לרבות בעל רישיון העסק, מבקש הרישיון, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק.
- 1.3 גורם מוסמך ארצי**
- 1.3.1 כל אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק, או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמיך לעניין זה.
- (2) המנהל הכללי של המשרד נותן האישור, או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמיך לעניין זה.
- (3) נציב כבאות והצלה, או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- (4) המפקח הכללי של משטרת ישראל, או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.4 הוראות לצד המפרט האחיד**
- 1.4.1 מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 2ג7(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11ב לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.
- 1.5 החוק**
- 1.5.1 חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- 1.6 התקנות**
- 1.6.1 תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000.
- 1.7 מפרט, מפרט אחיד**

1.7.1. מפרט, לפי סעיף 1ג7 לחוק, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעמים של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק, והמסמכים הנדרשים על-פי סעיף 6ד לחוק מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחד, המופיעות במפרט.

1.8. נותן אישור

1.8.1. השר להגנת הסביבה, השר לביטחון הפנים, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שר החקלאות ופיתוח הכפר או שר הבריאות, או מי שהם הסמיכו לתת אישור, לעניין עסק שקביעתו כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 לחוק.

1.9. צו רישוי עסקים

1.9.1. צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013.

1.10. רישיון

1.10.1. רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז.

1.11. רשות הרישוי

1.11.1. בתחום רשות מקומית - ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך.

1.11.2. מחוץ לתחומה של רשות מקומית - מי ששר הפנים הסמיכו לכך.

1.12. שינוי בעלות

1.12.1. כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו, וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

פרק 2 - תנאים רוחביים

הוראות לצד המפרט האחד

2.1. אין באמור במפרט זה כדי לפטור את מבקש הרישיון מהגשת בקשה, ומקבלת אישורים מתאימים לפי החוק ולפי כל דין. מפרט זה אינו מהווה רישיון. המנהל עסק ללא רישיון עובר על החוק, ויהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

2.2. אין באמור במפרט זה כדי לפטור בעל עסק מקיום דרישות כל דין החל עליו, אף אם הוראות הדין אינן מופיעות במפרט.

2.3. אם קיימים בעסק סוגי עסקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, יחולו עליהם התנאים המסוימים לעסקים מסוגם, בין שהם מפורטים במפרט האחד ובין שאינם מפורטים בו, והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם.

2.4. לבקשה לרישיון יצורפו, לאחר שנחתמו בידי בעל מקצוע מוסמך: תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כמפורט בתקנות 15-12 לתקנות. בנוסף, יצורפו לבקשה מסמכים המפורטים במפרט זה, אם ניתן להגישם בעת הגשת הבקשה.

2.5. לעסק שפעילותו דורשת היתר לשימוש חורג, לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, לא יינתן רישיון לתקופה ארוכה מתוקפו של ההיתר.

- 2.6.** רישיון יוצג בעסק במקום נראה לעין.
- 2.7.** נותן אישור או רשות הרישוי רשאים להוסיף תנאים ברישיון לפי סעיף 7 לחוק.
- 2.8.** המבקש רישיון, או בעל רישיון, רשאי להגיש השגה על תנאי או מסמך שנדרש ממנו במפרט זה, למעט תנאי או מסמך שנקבע בחיקוק. את ההשגה יש להגיש לגורם מוסמך ארצי בהתאם לטופס 9 המופיע בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.
- 2.9.** לגורם המוסמך לדון בהשגות מטעם נותן האישור, לפי טופס ההשגה, בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה לפי המפרט האחיד. הנחיות לגבי אופן הגשת ההשגה מפורטות באתר. עותק של ההשגה יש להגיש לרשות הרישוי. עבור כל השגה יש לשלם אגרה בסך 323 ₪ (סכום המתעדכן מעת לעת). יודגש כי הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של החלטה, כל עוד לא החליט אחרת הגורם שהוגשה לו ההשגה.
- 2.10. ביטול רישיון או פקיעתו**
- 2.10.1. לא יהיה תוקף לרישיון עסק או להיתר זמני אם חלו שינויים מהרשום בו או במסמכים המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו וסוג העיסוק.
- 2.10.2. רישיון עסק יבוטל אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה לתרשים הסביבה, המפה המצבית או תכנית העסק, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- 2.10.3. היתר זמני יפקע בנסיבות האמורות בסעיף 2.10.2.
- 2.10.4. רשות הרישוי רשאית לבטל רישיון מטעמים אחרים, לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 1(א) לחוק, שאי קיומה משמש עילה לביטול, ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- 2.10.5. במקרה של יסוד סביר להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק (עיסוק ללא רישיון, הפרת תנאי מתנאי הרישיון או הפרה של תקנות הנוגעות לעניין), ניתן להוציא לעסק צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.
- 2.11. הוראות במפרט האחיד**
- 2.11.1. בעל עסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי הרישיון, שלושה חודשים מראש לפחות, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.
- 2.12. תחילה**
- 2.12.1. מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרקים 1 (הגדרות כלליות) ו-2 (תנאים רוחביים) למפרט זה הוא ביום פרסומו של המפרט. מועד תחילתן של ההוראות המפורטות ביתרת הפרקים המופיעים במפרט זה יהיה בהתאם לאמור בכל פרק, ויחול רק על ההוראות המפורטות באותו הפרק.

פרק 3 - משטרת ישראל

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא ביום 1.1.2021 (י"ז טבת, תשפ"א), ובכלל זה לגבי עסק שבמועד התחילה אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או עסק שביום התחילה היה לו רישיון או היתר זמני.

מידע כללי

- 3.1 הוראות חוק הנוגעות לעניין**
- 3.1.1 חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005.
- 3.1.2 חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989.
- 3.1.3 צו הגז, (בטיחות ורישוי), (בטיחות החסנה שלמכלים ומכלי מחנאות במחסן גפ"מ ובמחסן עזר (תיקון), התשנ"ו-1996.
- 3.2 הגדרות**
- 3.2.1 "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989.
- 3.2.2 "מתקן אחסון גפ"מ" - אתר שבו מאחסנים גפ"מ למטרות מסחריות במכלים נייחים, במכליות כביש, משאיות חלוקה, מכלי גפ"מ מטלטלים ובמכלי מחנאות, שסך כל קיבולם עולה על 50,000 ליטר מים (25 טון גפ"מ).
- 3.2.3 "מחסן עזר" - אתר שבו מאחסנים גפ"מ למטרות מסחריות במכלי גפ"מ מטלטלים ובמכלי מחנאות שסך כל קיבולם אינו עולה על 1000 ליטר מים (500 ק"ג גפ"מ).
- 3.2.4 "עמדת תצוגה ומכירה" - עמדה בבית מסחר קמעונאי לצורך תצוגה ומכירה של מכלי מחנאות, שסך כל קיבולם אינו עולה על 150 ליטר מים (75 ק"ג גפ"מ)
- 3.2.5 "מכלי גז מיטלטלים" - מכלים למילוי חוזר לגזים פחמימנים מעובים (גפ"מ) אשר התקן הישראלי 70, חל עליהם.
- 3.2.6 "מכלי מחנאות" - מכלי גפ"מ בקיבולת נקובה של עד 12 ליטר מים (6 ק"ג גפ"מ) אשר ת"י 70 ו - 844 חלים עליהם.
- 3.2.7 "ערום" - ערימת מכלים או מכלי מחנאות.
- 3.2.8 "צו הגז לעניין מחסן גפ"מ" - צו הגז, (בטיחות ורישוי), (בטיחות החסנה שלמכלים ומכלי מחנאות במחסן גפ"מ ובמחסן עזר (תיקון), התשנ"ו-1996.
- 3.2.9 "נוהל פרופיל המאבטח 90.028.103" - מפרט הקובע את התבחינים לבעלי תפקידים בתחום האבטחה בעסקים טעוני רישוי ואישור משטרה לפי חוק רישוי עסקים.
- 3.2.10 "רשומה" - פנקס או כרטסת שדפיהם ממוספרים במספרים שוטפים, או כל מדיה מגנטית מקובלת אחרת בה יירשמו פעולות הביטחון שננקטו בעסק ותוצאות הבדיקות לגילוי חפצים חשודים.
- 3.2.11 "מאבטח מתקדם ב" - כהגדרתו ע"פ "נוהל פרופיל המאבטח 90.028.103".
- 3.2.12 "מנהל ביטחון/ראש משמרת" - כהגדרתם ע"פ "נוהל פרופיל המאבטח 90.028.103".
- 3.2.13 "תכנית אבטחה" (פק"מ) - מסמך המפרט את האמצעים לאבטחת שלום הציבור שיינקטו בעסק לרבות בעלי התפקידים מתחום האבטחה שיוצבו בו, מספרם ואופן פריסתם, מערכות ואמצעים

פיסיים ואלקטרוניים. המפורטים בנוהל מס' 90.029.118 (המסמך מסווג לרמת שמור - למורשים בעלי סיווג מתאים).

3.2.14. **"תיק שטח"** - אוסף נתונים כולל על העסק וסביבתו המסייע למערך האבטחה של העסק וכוחות החירום וההצלה בקרות אירוע. על תיק השטח לכלול את כל הנתונים המפורטים בנוהל מס' 90.029.118 (המסמך מסווג לרמת שמור - למורשים בעלי סיווג מתאים), ובין היתר את הנתונים הבאים: נתונים כלליים על המתקן המאובטח (מיקום, שעות עבודה, חתך אוכלוסיית העובדים, חתך אוכלוסיית המבקרים, כניסות ויציאות להולכי רגל ולרכבים, דרכי גישה, מספר קומות, מספר חדרים), אמצעי מיגון קיימים (דלתות, שערים, גדרות) ראה נספח א'.

3.3 הוראות נוספות

3.3.1. משטרת ישראל תבצע בדיקה בדבר מידע פלילי ואחר של בעל העסק, מבקש הרישיון ובעלי תפקיד נוספים בעסק. תוצאות הבדיקה יכולות להוות עילה לפסילת הבקשה.

3.3.2. נותן האישור ו/או קצין משטרה מטעמו, רשאי להורות על שינוי מערך האבטחה בעסק ו/או תגבורו מעבר לאמור לעיל, בכפוף לאישור מחטיבת האבטחה.

התנאים לקבלת הרישיון

3.4 אבטחה

3.4.1. בעל העסק ימסור תכנית אבטחה ותיק שטח. התכנית תיכתב על ידי מנהל אבטחה מוסמך. תכנית האבטחה תפרט את אמצעי האבטחה הפיזיים והאלקטרוניים שיוצבו בעסק וכן את בעלי התפקידים בתחום האבטחה שיוצבו בעסק, מספרם ואופן הצבתם לפי תפישת האבטחה, וההנחיות הקבועות בפריט זה.

3.4.2. העסק יאובטח על פי תכנית האבטחה, כפי שאושרה על ידי קצין אבטחה והרישוי היחידתי, באזור בו ממוקם העסק, עפ"י רמות אבטחה אותן קובע מנב"ט משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (רמה א', ב' או ג').

3.4.3. האבטחה תבוצע כמפורט בנספח ב'.

3.5 מרכיבי האבטחה החמושה:

3.5.1. ככלל, יאובטח העסק במתכונת 24/7 365 ימים בשנה. מספר המאבטחים, תפקידיהם וכישוריהם ייקבעו בהתאם לתכנית האבטחה האופרטיבית, שתיכתב טרם הפעלת האתר.

3.5.2. ימונה מנהל ביטחון/ראש משמרת לעסק, אשר ימונה עפ"י דרישות חטיבת האבטחה של משטרת ישראל, כמפורט ב- "נוהל פרופיל המאבטח 90.028.103".

3.5.3. מאבטחי העסק יהיו בעלי הכשרה מסוג "מתקדם ב" וישמרו על כשירות מבצעית כפי שהוגדרה ע"י חטיבת האבטחה של משטרת ישראל.

3.5.4. "בודקים ביטחוניים" יוצבו בשערי העסק, לצורך סינון ביטחוני, כפי שהוגדר ע"י חטיבת האבטחה של משטרת ישראל.

3.5.5. במוקד הבקרה יוצב "מוקדן", בעל הסמכה של קורס מוקדנים, בבית ספר להכשרה, המאושר ע"י משטרת ישראל.

3.6 בדיקות ביטחוניות

- 3.6.1. לבאי העסק יתקיים בידוק ביטחוני. הבידוק יתבצע עפ"י המפורט בנוהל 90.028.113 (המסמך מסווג לרמת שמור - למורשים בעלי סיווג מתאים).
- 3.6.2. לא תותר כניסת אנשים, כלי רכב וטובין לעסק, מבלי שנבדקו על ידי מאבטחים מוסמכים/בודקים ביטחוניים מוסמכים, לפי חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005.
- 3.6.3. לא תותר כניסת מבקרים לעסק, אלא לאחר שנערכה סריקה יסודית בעסק לגילוי חפצים חשודים. סריקה זו תתבצע לפני כניסת המבקרים, מדי שעתיים, לאורך כל שעות פעילות העסק ובסיום הפעילות, לפני סגירת העסק.

3.7. רשומה

- 3.7.1. בעסק ינוהלו הרשומות הבאות:
- (1) רשומת מועסקים אשר תכלול את פרטיהם האישיים של העובדים בעסק, לרבות שמות העובדים, מספרי תעודות הזהות שלהם, מענם ודרכי תקשורת עמם.
- (2) רשומת פעולות הביטחון שנקטו בעסק ביממה אחת, רשימת האירועים הביטחוניים שאירעו באותו יום ותוצאות הסריקות לגילוי חפצים חשוד.
- (3) רשומת כלי רכב, בה יצוינו מספרי הרישוי של כלי הרכב שנבדקו ונכנסו לעסק.
- (4) הרישומים ברשומה ייעשו באופן ממוחשב או בעט או בדרך אחרת שאינה ניתנת למחיקה.
- (5) לא ייתלשו דפים מפנקס הרשומה ולא יוצאו כרטיסים מכרטיסייה המהווה את הרשומה.
- (6) הרשומה תועבר למשטרה על פי דרישתה.
- (7) אבדה רשומה, יודיע בעל העסק או מנהל העסק למשטרה על אבדנה בתוך 48 שעות מהמועד בו נודע לו על אבדנה.

3.8. חובת אחזקת מידע ומסמכים

- 3.8.1. בעל העסק ינהל רשומות כמפורט בפרק "רשומה" לעיל.
- 3.8.2. בעל העסק ישמור את ההקלטות מכל מצלמות הטמ"ס.
- 3.8.3. בעל העסק יחזיק תכנית אבטחה ותיק שטח, אשר יפרט את גורמי האבטחה האנושיים, הפיזיים והאלקטרוניים שיוצבו בעסק.

3.9. מסירת תנאים

מוסר התנאים:

שם	דרגה	תפקיד	חתימה
----	------	-------	-------

מקבל התנאים:

שם	מס' זהות	חתימה
----	----------	-------

תאריך: ____/____/____.

נספח א' - תיק שטח

1. שם העסק :
2. שם בעל העסק :
3. ייעוד העסק :
4. מספר טלפון של העסק :
5. נתוני GPS של מיקום פיזי : ברשת ישראל, רשת גיאוגרפית ורשת UTM.
6. תאריך כתיבת התיק :
7. תיאור כללי של העסק :
8. גודל המתחם :
9. תכולת אנשים בעסק :
10. **בעלי תפקידים בעסק**
  - 10.1. בעל העסק-טלפון
  - 10.2. מנהל העסק – טלפון
  - 10.3. אחראי משמרת – טלפון
11. **אמצעים טכנולוגיים בעסק**
  - 11.1. מערכת טמ"ס –
  - 11.2. מערכת אזעקה / לחצני מצוקה –
  - 11.3. כספת -
12. **טלפונים חיוניים**
  - 12.1. מכבי אש ארצי 102
  - 12.2. מכבי אש (טלפון מקומי)
  - 12.3. משטרה 100
  - 12.4. משטרה (טלפון תחנה מקומית)
  - 12.5. משטרה – תחנה מרחבית
  - 12.6. מגן דוד אדום 101
  - 12.7. מוקד עירוני מקומי
  - 12.8. מוקד חברת מוקד אזעקות
  - 12.9. חברת החשמל 103
  - 12.10. בית חולים _____ (קרוב).
13. **תיאור סביבת העסק**
  - א. מצד דרום :
  - ב. מצד צפון :

ג. מצד מזרח :

ד. מצד מערב :

14. תמונות מגרש היעד

א. תמונות היקפיות לשערי העסק (כולל חירום), הגדרות ו/או חומות.

ב. תמונות של החצרות. תמונות מתוך העסק כלפי חוץ, לכיוון שטחים שולטים על המתקן.

15. תרשים למבנה

15.1. במידה ולעסק יש מספר מבנים לכל אחד פרוט בנפרד לפי מספר עולה המסומן במגרש העסק.

15.2. גיליונות נפרדים לכל קומה.

15.3. המרתפים, החל ממרתף תחתון, הקומות העל קרקעיות החל מהכניסה כלפי מעלה כולל הגג וחדרים טכניים על הגג, ובסיום חתכים טיפוסיים.

15.4. בכל תרשים קומה תתקיים חלוקה סכמתית לאגפים, מסדרונות, חדרים, חדרי מדרגות, חדרי בטחון, מטבח, חדרים טכניים ועוד. כיתוב הייעוד של כל אגף במרכז (כגון- משרדים, מחסנים וכד'), ויעוד כל חדר טכני.

15.5. סימון כל הדלתות בקשת לאופן הפתיחה ומידת המעבר.

15.6. סימון מתקנים מיוחדים בקומה, כגון- חדר שנאים, לוח חשמל, מפסקי חשמל, רכזת כב"ה, רכזות טלפונים ומחשוב, מכלי דלק, בלוני גז, גנראטורים, וכד'.

15.7. מקרא, שיכלול את הסימונים לעצמים הבאים- רצפה, תקרה, עמודים, מחיצות, חלונות, סורגים, תקרת תותח, מתזים, גלאי עשן, דלתות, מצלמות ומוניטורים, תאורת חירום.

16. דגשים

16.1. בתיק השטח יוצב דף ובו מקום להחתמת ק' האבטחה.

16.2. יש לוודא כי התיק קריא וברור, ולוודא זאת מעת לעת.

16.3. אחת לשנתיים יבדוק בעל העסק את תוכן התיק, ויעדכן היכן שצריך. תמונות יוחלפו לאחר שישנם שינויים במצולם, או הפכו לא ברורות.

נספח ב' - אבטחה עפ"י רמת מתקן

הוסר נספח זה - ברמת שמור

פרק 4 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

גז: מכירתו, חלוקתו, בגודל עד 300 מ"ר, ועונה על תנאי "אישור על יסוד תצהיר", בהתאם לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום 1.1.2024 (כ' טבת, תשפ"ד), לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין:

1) תחילתן תהיה בתוך 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום 1.1.2024 (כ' טבת, תשפ"ד), לפי המוקדם מביניהם.

2) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום 1.1.2024 (כ' טבת, תשפ"ד), לפי המוקדם מביניהם.

4.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

4.1.1 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.

4.1.2 דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.

4.1.3 חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

4.2. הגדרות

4.2.1 "סידורי בטיחות אש והצלה" - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, והמיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:

(2) מניעת דליקות והתפשטותן.

(3) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.

(4) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוץם.

(5) הצלת חיי אדם ורכוש.

(6) דרכי התקשרות.

(7) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.

4.2.2 "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989.

4.2.3 "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.

4.2.4 "ציוד כיבוי" - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.

4.2.5 "גורם מוסמך" - אחד מאלה:

גורם מוסמך	נושא
תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה	תקינות מטפים מיטלטלים

<p>בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>תקינות מערכת החשמל ותאורת החירום</p>
--	---

4.3. כללי

4.3.1. מפרט זה מתייחס לדרישות סידורי בטיחות האש הבסיסיות והחיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה, וביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק בכל עת, תוך כדי נקיטה והתקנת סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בעסק, מספר השוהים בו, מיקומו, שטחו ולפי כל דין, ולכל הפחות לפי מפרט זה.

4.3.2. אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

4.3.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיפים 4.3.1 ו-4.3.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה לצורך קבלת היתר בנייה או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס, ובכל מקום שבו יש התייחסות במפרט לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, הן יבואו נוסף לדרישות תקנות אלו.

4.3.4. לא התקיימו בעסק דיני התכנון והבנייה, חובה ליידע על כך את רשות הכבאות, ועשויות לחול לגבי דרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור, עד להסדרת עמידתו בהוראות דיני התכנון והבנייה.

4.3.5. הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות כי תתקיים התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות אש והצלה בו, לבין הדרישות הקבועות בתקן; בעל העסק או מי שמונה מטעמו לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא שתתקיים התאמה מלאה של העסק כנדרש.

4.3.6. הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק, ובעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו כל שינויים בעסק העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

4.3.7. תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה יימצאו במצב תקין בכל עת, ובעל רישיון העסק יוודא את ביצוען של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך כך (להלן - תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

(2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקף והוראות היצרן, ואם נותן האישור נתן הוראות נוספות - בהתאם להוראות אלו.

4.3.8. תיקון הוראות הנציב שאלהן מפנה מפרט זה יחול על העסק בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק.

4.4. שילוט

4.4.1. בעסק יותקנו שלטים שבהם נכתב "יציאה" מעל פתחי העסק ובמקומות שבהם כיוון היציאה מהעסק לא נראה באופן ברור.

4.4.2. הכיתוב על השלטים יהיה בגוון לבן על גבי רקע ירוק; גובה האותיות יהיה 15 סנטימטרים לפחות ועוביין יהיה 15 מילימטרים לפחות. המרווח בין האותיות יהיה 1 סנטימטר לפחות.

4.4.3. לשלטים תותקן תאורה מרשת החשמל של הבניין וממקור חשמל עצמאי המבוסס על סוללות נטענות המאפשרות זמן תאורה של 60 דקות; גוף התאורה יתאים לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22, מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום, והוא יופעל בעת הפסקת חשמל או נפילה במתח רשת החשמל.

4.5. תאורת חירום

4.5.1. בעסק ששטחו 150 מ"ר ומעלה תותקן תאורת חירום.

4.5.2. תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או מערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה, הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת חירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות. גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום.

4.6. ציוד כיבוי

4.6.1. בעסק ששטחו מ-50 מ"ר ועד 200 מ"ר, יותקן גלגלון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד, כך שייתן מענה לכיסוי כל שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממתכת. אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.

4.6.2. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר, יותקנו עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.

4.6.3. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:

(1) ברז כיבוי בקוטר 2".

(2) זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.

(3) מזנק בקוטר 2".

(4) גלגלון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד.

(5) מטפה כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג.

הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לא יפחתו מ: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ. על הארון יותקן שלט פולט אור שבו ייכתב: "עמדת כיבוי אש".

4.6.4. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.

4.6.5. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יוצב מטפה כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג בקרבת לוח החשמל, וזאת נוסף למטפי הכיבוי שנדרש להציב בעמדת כיבוי (אם נדרש).

4.6.6. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר, יוצבו שני מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג, וזאת נוסף למטפי הכיבוי שנדרש להציב בעמדת כיבוי (אם נדרש). אחד המטפים יוצב בקרבת לוח החשמל.

4.6.7. ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.

4.7. מערכת החשמל

4.7.1. מערכת החשמל המותקנת במקום תתוכן ותבוצע בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו.

4.7.2. על גבי לוח חשמל יותקן שלט פולט אור שבו ייכתב "חשמל, לא לכבות במים".

4.7.3. מערכת החשמל תיבדק אחת לחמש שנים.

4.8. מכלי גז בעמדות תצוגה ומכירה במבנה

- 4.8.1. כמות המכלים בשטח המכירה או התצוגה תהיה קטנה ככל האפשר ונפחם הכולל לא יעלה על 150 ליטרים (75 ק"ג).
- 4.8.2. עמדות תצוגה ומכירה לא ימוקמו:
(1) בחדרי מדרגות.
(2) ליד דלתות יציאה ובדרכי המילוט.
- 4.8.3. המכלים יוחזקו במקום יבש.
- 4.8.4. לא יאוחסנו מכלים המכילים גז"מ בדוכן או בחלון ראווה.
- 4.8.5. המכלים יאוחסנו בחדר, שקיים בו וממנו אל פתחי היציאה אל מחוץ למבנה רצף אופקי במפלס הרצפה המאפשר את פיזור הגז והוצאתו אל אוויר החוץ במקרה של דליפה, אלא אם הנפח הכולל של החלל שבו מאוחסנים המכלים עולה על 500 מטרים מעוקבים.
- 4.8.6. המכלים יוחזקו בכלובי מגן.
- 4.8.7. אם שטח המכירה צמוד למגורים, יתקיים אחד מאלה:
(1) בכל עת שהעסק סגור, לא יעלה הנפח הכולל של המכלים המאוחסנים בו על 30 ליטרים.
(2) המחיצות המפרידות בין העסק והמגורים יהיו בעלי עמידות אש של 60 דקות לפחות, ולא יהיו בהן כל פתחים.
- 4.9. אישורים**
- 4.9.1. בעל העסק ישמור בשטח העסק בכל עת את המסמכים המפורטים להלן, ויציגם או ימסרם לאדם המוסמך לבדוק את עמידת העסק בדרישות לעיל:
(1) אישור גורם מוסמך שמטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.
(2) אישור גורם מוסמך כי מערכת החשמל המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לחוק החשמל ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום מפסק חשמל ראשי לשעת חירום (אם קיים), לתקינותו וכן טבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל החיבור באמפר של כל לוח.
- 4.10. נספחים**
- 4.10.1. את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה, כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים, אפשר למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.

פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

גז: מכירתו, חלוקתו

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום 1.1.2024 (כ' טבת, תשפ"ד), לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין:

- 1) תחילתן תהיה בתוך 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום 1.1.2024 (כ' טבת, תשפ"ד), לפי המוקדם מביניהם.
- 2) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום 1.1.2024 (כ' טבת, תשפ"ד), לפי המוקדם מביניהם.

5.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 5.1.1 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.
- 5.1.2 דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.
- 5.1.3 חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

5.2. הגדרות

- 5.2.1 "ברז כיבוי אש" - ברז לכיבוי אש המתאים לתקן ישראלי ת"י 448, "הידרנט לכיבוי אש" על חלקיו, לפי פירוט הקטרים הבאים:
  - (1) 2" על זקף בקוטר 2"
  - (2) 2*2" על זקף בקוטר 3"
  - (3) 3" על זקף בקוטר 3"
  - (4) 3" על זקף בקוטר 4"
  - (5) 2*3" על זקף בקוטר 4"
  - (6) 4" על זקף בקוטר 6"
  - (7) 2*3" על זקף בקוטר 6"
- 5.2.2 "ברז כיבוי אש בתחום הנכס" - ברז כיבוי אש הממוקם בתחום הנכס מחוץ למבנה אחרי מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 5.2.3 "ברז כיבוי אש עירוני" - ברז כיבוי אש הממוקם מחוץ לתחום הנכס לפני מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית.
- 5.2.4 "ברז כיבוי אש פנימי" - ברז כיבוי אש הממוקם בתוך תחום הנכס בתוך מבנה והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 5.2.5 "גורם מוסמך" - אחד מאלה:

גורם מוסמך	נושא
מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי	אפיון רשת מים

ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה	
מי שהודרך והוסמך על ידי יצרן או ספק גלגלונים לגלגלונים שהותקנו לאחר 01.06.2013 עפ"י תקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2, גלגלון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה	תקינות אמצעי כיבוי במים
תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה	תקינות מטפים מיטלטלים
בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות מערכת החשמל ותאורת חירום
בעל רישיון בתוקף לעבודת גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	התאמה ותקינות מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158, מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)
מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה	תחזוקה מערכת גילוי אש בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש : תחזוקה
מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה	סידורי בטיחות אש והצלה בארון חשמל בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5210, מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597, מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי
מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה או בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות מערכת למסירת הודעת (כריזת חירום)
מי שיש לו תו תקן מכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה.	תקינות מערכת אוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה
בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות גנרטור חירום

<p>מתקין מערכת כיבוי לפי תקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים</p>	<p>תקינות מערכת בישול מסחרית (מנדפים), לרבות ניתוק ממקור אנרגיה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים</p>
<p>1. מהנדס מורשה או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות 2. גורם מוסמך לפני הוראת נציב - 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה</p>	<p>התאמת מערכות בטיחות אש וההצלה להוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה</p>
<p>מהנדס ובלבד שאינו מתכנן המתקן או המערכת</p>	<p>תקינות מערכת שחרור עשן</p>
<p>מהנדס או מורשה מערכות קירור ומיזוג אוויר אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישונו</p>	<p>תקינות מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות ומדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001, בטיחות אש בבניינים</p>
<p>הדרכת עובדים תבוצע על ידי מי שמתקיים בו אחד מאלה: (א) עבר השתלמות "ממונים לבטיחות אש" והשתלמות "מדריך בטיחות" במוסד שהוכר על ידי משרד הכלכלה או על ידי רשות הכבאות (ב) סיים קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה והיה עובד של איגוד ערים או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית או ברשות הארצית לכבאות והצלה לפחות 8 שנים ברציפות (ג) עובד רשות כבאות שהוא בוגר קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה או בוגר המכללה הלאומית לכבאות והצלה או שאושר על ידי מפקד המחוז לביצוע הדרכות לגורמי חוץ ומונה לכך בהתאם להוראת השעה שפורסמה על ידי רשות הכבאות אגף ההדרכה ברשות הכבאות וההצלה (ד) מהנדס רשום בפנקס המהנדסים במדור בטיחות אש ומניעתה (ה) מי שאושר על ידי נציב רשות הכבאות לאחר שהציג מסמכים המעידים על הכשרתו וניסיונו</p>	<p>הדרכה בתחום בטיחות אש</p>

5.2.6. "גישה למוצא בטוח" (Exit Access) - חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בבניין וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לבניין או בדלת יציאה חיצונית.

- 5.2.7. "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989.
- 5.2.8. "גלאי עשן עצמאי" - גלאי עם התראה קולית המכיל סוללת גיבוי, המחובר לרשת החשמל ללא רכזת והעומד באחד מהתנאים האלה:
- (1) מאושר לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 5, מערכות גילוי אש: גלאי עשן עצמאיים.
- (2) מאושר על ידי מעבדת ANSI/UL 217 ארה"ב.
- (3) מאושר לפי תקן אירופאי.
- 5.2.9. "דלת אש" - כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212, דלתות אש - עמידות-אש.
- 5.2.10. "דרך מוצא" (Means of Egress) - נתיב יציאה מבניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה:
- (1) גישה למוצא בטוח.
- (2) יציאה.
- (3) מוצא בטוח.
- 5.2.11. "הנדסאי" - הנדסאי רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 5.2.12. "חומר לא דליק" - כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 755, תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג.
- 5.2.13. "חומר ציפוי וגימור" - חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות טפטים, ציפוי עץ, שטיחים, פרקט, תקרות עץ, בד או PVC.
- 5.2.14. "חומר מסוכן (חומ"ס)" - חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
- 5.2.15. "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה" - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
- 5.2.16. "חוק התקנים" - חוק התקנים, התשי"ג-1953.
- 5.2.17. "חיבור כבאים להסנקת מים", "חיבור כבאים" (Fire Department Connection) - חיבור צינור מים בקוטר 3" או 4" הכולל שסתום אל חוזר, חיבור מהיר מדגם שטורץ, מכסה ושרשרת.
- 5.2.18. "ידיית (מנגנון) בהלה" - דלת בעלת מנגנון בהלה המקיים את הדרישות המנויות בפרט 3.2.1.21 (ב) לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.
- 5.2.19. "יציאה" (Exit Discharge) - חלק מדרך מוצא שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח.
- 5.2.20. "מהנדס" - מהנדס רשום, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 5.2.21. "מוצא בטוח" (Exit) - חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים עמידים אש ודלתות אש והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לבניין.
- 5.2.22. "מזענק" - תותח מים.
- 5.2.23. "מעבדה מאושרת" - מעבדה שאושרה על ידי הממונה על תקינה במשרד הכלכלה והתעשייה.

- 5.2.24. **"מעבדה מוכרת"** - מעבדה מאושרת ומוסמכת אשר הוכרה על ידי רשות הכבאות ושמה פורסם באתר האינטרנט של רשות הכבאות וההצלה.
- 5.2.25. **"מעבדה מוסמכת"** - מעבדה שקיבלה אישור הסמכה מאת הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997 ורשות הכבאות וההצלה.
- 5.2.26. **"מערכת גילוי אש"** - מערכת ידנית או אוטומטית לגילוי אש או עשן.
- 5.2.27. **"מערכת התרעת אש"** - מערכת המתריעה לדיירי הבניין על שינויי חום, עשן או שינוי אחר במערכות המכניות באמצעות מערכת כריזה, צופרים ואמצעי הודעה אחרים ומפעילה מערכות הכלולות במשטר ההפעלה של הבניין.
- 5.2.28. **"נותן האישור"** - לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה שהוסמך לכך על ידי השר לביטחון פנים.
- 5.2.29. **"סידורי בטיחות אש והצלה"** - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, והמיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
- (1) מניעת דליקות והתפשטותן.
  - (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
  - (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוצם.
  - (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
  - (5) דרכי התקשרות.
  - (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 5.2.30. **"ציוד כיבוי"** - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 5.2.31. **"קומה תת-קרקעית"** - קומה שכל קירותיה או חלקן נמצאים מתחת לפני הקרקע.
- 5.2.32. **"רשות הכבאות וההצלה"** - הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
- 5.2.33. **"תעודת בדיקה"** - תעודת בדיקה על התאמה לתקן שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים.
- 5.2.34. **"תקן ישראלי (ת"י)"** - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.
- 5.2.35. **"תקנות התכנון והבנייה"** - תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.
- 5.2.36. **"שינוי מהותי"** - שינוי של כל אחד מאלה במבנה:
- (1) מרחק הליכה.
  - (2) מספר דרכי מוצא.
  - (3) שינוי ייעוד.
- 5.2.37. **"תקן NFPA"** - תקן של האגודה הלאומית האמריקאית להגנה בפני אש.
- 5.3 מסמכים נוספים**
- 5.3.1. לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן - בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן:
- (1) אפיון רשת המים המזינה את העסק, שיערך בהתאם להוראת נציב 529 זמינות רשת מים ופריסת ברזי כיבוי - לאחר שנחתם על ידי אחד מאלה:
    - (ב) מהנדס.
    - (ג) אדריכל.

(ד) הנדסאי.

(ה) גורם מוסמך.

דרישה לאפיון רשת המים תחול רק במקומות שבהם קיימת או נדרשת מערכת מתזים. הדרישה לאפיון רשת המים כאמור לא תחול על עסק שקיים בו מאגר מים עם היתר בנייה כדין ושאושר על ידי מעבדה מוכרת.

(2) בכפוף לדרישת רשות הכבאות וההצלה, על בעל העסק להגיש אחד או יותר מהמסמכים הבאים:

(א) תכנית העסק בקנה מידה 1:100 ובה מפורטים כלל סידורי בטיחות האש והצלה הנדרשים או הקיימים בעסק מסוג זה.

(ב) העתק מהיתר הבנייה.

(ג) אישור מהנדס הוועדה המקומית לפי סעיף 1א8 לחוק, לגבי עסק שאינו מקיים את דיני התכנון והבנייה.

5.3.2. הדרישות הקבועות בסעיף 5.3.1, לא יחולו על עסק שאינו מכיל חומרים מסוכנים (חומ"ס) וששטחו הכולל הוא עד 100 מ"ר, והוא מיועד להכיל עד 50 איש.

5.4 רישום ודיווח

5.4.1. בעל העסק יודיע לרשות הכבאות וההצלה על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש על ידו, וזאת לכל הפחות 48 שעות לפני מועד הניתוק; לענין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת מהמערכות הבאות, אם מתקיימת לגביה חובת התקנה על-פי דין: גלאים, מתזים, גנרטור, מערכת על-לחץ ושחרור עשן.

5.4.2. בעל העסק יודיע לנותן האישור על כוונה לבצע עבודות בנייה בעסק, לרבות כל שינוי פנימי גם אם אינו טעון היתר, הפוגעות או עשויות לפגוע בסידורי בטיחות האש והצלה בעסק, לכל הפחות שבעה ימים לפני היום שבו יתחילו העבודות. ייתכן שעסק שבו יתבצעו עבודות כמפורט בסעיף זה יידרש לעמוד בדרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור.

5.5 כללי

5.5.1. מפרט זה מתייחס לדרישות סידורי בטיחות האש והצלה הבסיסיות והחיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה, וביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק בכל עת, תוך כדי נקיטה והתקנת סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בעסק, מספר השוהים בו, מיקומו, שטחו ולפי כל דין, ולכל הפחות לפי מפרט זה.

5.5.2. אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

5.5.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 5.5.1 ו-5.5.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה, לצורך קבלת היתר בנייה או ההוראות לענין המשך אכלוס הנכס, ובכל מקום שבו יש התייחסות במפרט לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, הן יבואו נוסף לדרישות תקנות אלו.

5.5.4. לא התקיימו בעסק דיני התכנון והבנייה, חובה ליידע על כך את רשות הכבאות, ועשויות לחול לגבי דרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור, עד להסדרת עמידה בהוראות דיני התכנון והבנייה.

5.5.5 הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות כי תתקיים התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות אש והצלה בו לבין הדרישות הקבועות בתקן; ובעל העסק או מי שמונה מטעמו לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא כי תתקיים התאמה מלאה של העסק כנדרש.

5.5.6 הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק, ובעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו כל שינויים בעסק העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

5.5.7 תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה יימצאו במצב תקין בכל עת, ובעל רישיון העסק יוודא את ביצוען של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך כך (להלן - תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

(2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקף והוראות היצרן, ואם נותן האישור נתן הוראות נוספות - בהתאם להוראות אלו.

5.5.8 תיקון הוראות הנציב שאליהן מפנה מפרט זה, יחול על העסק בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק.

5.6 דרכי גישה

5.6.1 דרכי הגישה לעסק תהיינה פנויות מכל מכשול, בכל עת.

5.7 הפרדות ועמידות אש

דרישות אלו יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי תנאי ההיתר.

5.7.1 בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות כל אלה:

(1) קירות בעלי עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי מלבנים, בלוקים, בטון או מכל חומר אחר שווה ערך בקשיחות, בבליה ובזמן עמידות אש.

(2) פתחי הכניסה והיציאה בקירות בעלי עמידות אש ייסגרו באמצעות דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות, ושעומדים בתקן ישראלי ת"י 1212, דלתות-אש - עמידות-אש.

5.7.2 חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים, לרבות מבנים יבילים המשמשים את העסק, יעמדו בתקן ישראלי ת"י 921, תגובות בשריפה של חומרי בנייה.

5.7.3 בדיקת אי דליקותם וסיווגם של החומרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755, תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג. לעניין סעיף זה - שימוש בחומרי ציפוי וגימור כולל הן שימוש הן פנימי והן שימוש חיצוני.

5.8 ידית (מנגנון) בהלה

5.8.1 בדלת המשמשת ליציאה מעסק או מקומה בעסק המיועדים להכיל מעל 100 איש, תותקן ידית (מנגנון) בהלה.

5.9 דרכי מוצא

דרישות אלו יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי תנאי ההיתר.

5.9.1 פתחי יציאה :

(1) בעסק יהיה פתח יציאה אחד ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות. פתחים נוספים יידרשו, אם המרחק אל פתח היציאה מכל נקודה בתוך המבנה לאורך מסלול ההליכה ועד ליציאה עולה על 30 מטר.

(2) בעסק מיועד למסחר בשטח מעל 100 מ"ר, רוחב פתח היציאה לא יפחת מ-1.10 מטר נטו. דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

(3) בעסק המיועד להכיל מעל 50 איש, כיוון הפתיחה של הדלתות בפתחי היציאה יהיה כלפי כיוון המילוט.

5.9.2 דרכי המוצא, לרבות פתחי היציאה, יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת.

5.9.3 אם הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה אפשר לפתוח את הדלת מכיוון המילוט בלא מפתח נשלף.

5.10 שילוט

5.10.1 בדרכי המוצא בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

5.10.2 בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט להלן :

(1) "חשמל, לא לכבות במים" - על גבי לוחות חשמל.

(2) "מפסק זרם ראשי" - סמוך למפסק במקום בולט ונגיש.

(3) "עמדת כיבוי אש".

(4) "ברז שריפה" - סמוך לברז.

(5) "ברז הסנקה לעמדות" - סמוך לברז.

(6) "ברז הסנקה למתזים" - סמוך לברז.

(7) "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" - סמוך למעלית.

(8) "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר הסקה/דוודים/מיזוג/אשפה וכו').

בשלטים פולטי אור בסעיף זה, הכיתוב יהיה על השלט בגוון אדום על רקע צהוב, גובה כתיב האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות ועוביין יהיה 7 מ"מ לפחות. השלט ימוקם סמוך למתקן בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.

5.10.3 חומרים מסוכנים ישולטו ויסומנו.

5.11 תאורת חירום

5.11.1 בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את דרכי המוצא במקרה של כשל באספקת החשמל או נפילה במתח החשמל.

5.11.2 תאורת החירום תותקן במעברים המשרתים מעל 6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים, בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים, בשטח העסק.

5.11.3 תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או מערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה, הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת חירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.

5.11.4. גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22, מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום.

5.12. אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)

5.12.1. בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הדרושים כדי שאספקת המים תהיה בכמות ובלחץ הדרושים לשם פעולתו התקינה של כל ציוד הכיבוי שיש להתקינו בעסק.

5.12.2. בעסק ששטחו הכולל מעל 800 מ"ר, יותקנו ברזי כיבוי אש בתחום הנכס בקוטר של 3" על זקף בקוטר של 4" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448, הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3. ברז כיבוי אש יהיה ליד המבנה. לעניין זה ברז כיבוי אש עירוני במרחק של עד 120 מ' מהמבנה ייחשב לצורך העניין ברז מן המניין.

5.12.3. במבנה בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור הסנקת מים לברזי הכיבוי המותקנים בעסק. ברז ההסנקת יוצב מחוץ לעסק במרחק שלא יעלה על 6 מטרים מקצהו. דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.13. ציוד כיבוי

5.13.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגלון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד כך שיתן מענה לכיסוי כל שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממתכת. אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.

5.13.2. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר יותקנו עמודות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.

5.13.3. כל אחת מעמודות הכיבוי תכיל:

(1) ברז כיבוי בקוטר 2".

(2) זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.

(3) מזנק בקוטר 2".

(4) גלגלון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד.

(5) מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.

הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לא יפחתו מ: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ. על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".

5.13.4. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.

5.13.5. בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה בגודל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 2, מטפים מיטלטלים - התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים ותחזוקתם תתבצע לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה.

5.13.6. ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.14. מערכת מתזים

5.14.1. במקומות המפורטים להלן תתוכנן ותותקן מערכת כיבוי אש אוטומטית במים על פי תקן הישראלי תקן ישראלי ת"י 1596, מערכות מתזים - התקנה (להלן - מערכת מתזים):

(1) במבנה ששטחו גדול מ-1000 מ"ר - בכל שטח המבנה השייך לעסק.

(2) על אף האמור בסעיף 5.14.1(1), אם העסק נמצא מתחת לבניין מגורים (מבנה מעורב

מסחר + מגורים) או בשדרת חנויות וקיימת הפרדת אש ועשן בינו לבין העסקים

- הסמוכים אליו באמצעות קירות בעלי עמידות אש למשך 60 דקות לפחות ושטחו גדול מ-500 מ"ר - יש להתקין את מערכת המתזים בשטח העסק בלבד.
- (3) בקומה תת-קרקעית ששטחה הכולל גדול מ-140 מ"ר.
- 5.14.2. אם אין הפרדות אש בין ייעודים או שימושים שונים, תתוכנן ותותקן בחלקים אלה מערכת מתזים בהתאם לרמת הסיכון המחמירה ביותר.
- 5.14.3. לנותן האישור יוגשו האישורים הבאים:
- (1) אישור מעבדה מוכרת והעתק הצהרת מהנדס על התאמת התכנון של מערכת המתזים לתקן ישראלי ת"י 1596, מערכות מתזים - התקנה.
- (2) אישור מעבדה מוכרת על התקנת המערכת והתאמתה לתקן ישראלי ת"י 1596, מערכות מתזים - התקנה.
- 5.14.4. מערכת המתזים תתאים בכל עת לסיווג המבנה, לייעודו, למיקומו, לשטחו, לשימוש בו ולדרגת סיכון האש של חלקיו (כגון אזור אחסנה, אזור משרדים, אזור מכירות וכו').
- 5.14.5. מערכת המתזים תתוחזק במצב תקין, בכל עת.
- 5.14.6. בדיקת מערכת המתזים תתבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים: בקרה, בדיקה ותחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה בצירוף מפרט הבדיקה יוגש לנותן האישור.
- 5.15. מערכת גילוי אש ועשן**
- 2.15.1. במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת גילוי אש ועשן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות:
- (1) במבנה או בעסק ששטחו מ-300 מ"ר ועד 1000 מ"ר.
- (2) במבנה או בעסק ששטחו מעל 1000 מ"ר ועד 3000 מ"ר - בכל השטחים הציבוריים, ובשטח העסק - התקנת צופרים ונצנצים בלבד.
- (3) במבנה או בעסק ששטחו מעל 3000 מ"ר.
- 2.15.2. אם קיים מבנה יביל לפי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה, יש להתקין גלאי עצמאי על פי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.
- 2.15.3. מערכת גילוי אש ועשן, לרבות הגלאים העצמאיים, תתוחזק במצב תקין, בכל עת.
- 2.15.4. בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תתבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה, שתיערך לפי נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.
- 5.16. מערכת החשמל**
- 5.16.1. בלוחות חשמל הממוקמים בעסק יותקנו המערכות הבאות:
- (1) לוח חשמל בעל זרם של 63 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן גם בלוח החשמל.
- (2) לוח חשמל בעל זרם של 80 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקנו גלאי עשן גם בלוח החשמל ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.
- (3) לוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה - תותקן מערכת גילוי אש או עשן הכוללת גלאים, מערכת כיבוי אוטומטית יבשה ומערכת ניתוק לוח החשמל ממקור ההזנה.

- (4) על אף האמור בסעיף 5.16.1.3, אין חובה להתקין מערכת כיבוי אוטומטית בלוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה המקיים את כל הדרישות הבאות:
- (א) הוא עומד בתקן ישראלי ת"י 61439, לוחות מיתוג ובקרה למתח נמוך.
- (ב) מותקן בו גלאי עשן.
- (ג) מותקנת בו מערכת ניתוק לוח חשמל ממקור הזנה.
- (ד) הוא נמצא באזור כיסוי של מערכת כיבוי אוטומטית.
- 5.16.2. מערכת גילוי האש או העשן המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.
- 5.16.3. מערכת הכיבוי האוטומטית היבשה המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597, מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.
- 5.16.4. במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן מפסק חשמל חירום במקום בולט ונגיש אשר במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.
- 5.16.5. מערכת גילוי אש ועשן המותקנת בלוח החשמל תתחזק במצב תקין, בכל עת.
- 5.16.6. מתקני החשמל בעסק ייבדקו באופן תקופתי ועל פי כל דין.
- 5.17. מערכת שליטה בעשן**
- דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.
- 5.17.1. בעסק ששטחו עולה על 500 מ"ר ובחלקי המבנה אחרים (כגון מחסנים, חדרים טכניים וכו'), יהיו סידורי שליטה בעשן בהתאם לקבוע בפרק ה' ובפרט 3.5.2.1 פרק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.
- 5.17.2. מערכת השליטה בעשן תתחזק במצב תקין, בכל עת.
- 5.18. מערכת מיזוג אוויר**
- דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.
- 5.18.1. מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 1001, בטיחות אש בבניינים. דרישה זאת נדרשת, אם מותקנת מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות ומדפי אש.
- 5.19. מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום)**
- דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.
- 5.19.1. בעסק ששטחו הכולל מעל 500 מ"ר, תותקן מערכת מסירת הודעות.
- 5.19.2. מערכת מסירת ההודעות תתחזק במצב תקין, בכל עת.
- 5.20. חומרים מסוכנים**
- 5.20.1. על בעל העסק להגיש לנותן האישור היתר רעלים מהמשרד להגנת הסביבה, הכולל את כל סוגי החומרים המסוכנים המאוחסנים במקום (אם נדרש).
- 5.21. מקור מתח חלופי**

5.21.1. בעסק אשר נדרש להתקין בו משאבות מים לכיבוי אש או מפוחי יניקת עשן לפי מפרט זה או על פי כל דין, יותקן מקור מתח חלופי אשר יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להפעלתם.

5.21.2. מקור מתח חלופי יתוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.22. הדרכה

5.22.1. עובדי העסק יעברו, אחת לשנה קלנדרית, הדרכה בתחום בטיחות אש אשר תכלול, בין השאר, את הנושאים הבאים:

(1) הכרת סיכוני האש.

(2) נוהל תגובה לאירוע חירום, כולל דרכי התקשרות לגורמים הרלוונטיים.

(3) הפעלת אמצעי הכיבוי בשעת אירוע.

5.22.2. הדרכת עובדי העסק תבוצע על-ידי מי שמתקיים בו אחד מאלה:

(1) עבר השתלמות "ממונים לבטיחות אש" והשתלמות "מדריך בטיחות" במוסד שהוכר על ידי משרד הכלכלה ו/או על ידי רשות הכבאות.

(2) סיים קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה והיה עובד של איגוד ערים או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית או ברשות הארצית לכבאות והצלה לפחות 8 שנים ברציפות.

(3) עובד הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוא בוגר קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה או שאושר על ידי מפקד המחוז לביצוע הדרכות לגורמי חוץ ומונה לכך בהתאם להוראת השעה שפורסמה על ידי אגף ההדרכה ברשות הכבאות.

(4) מי שאושר על ידי נציב הכבאות לאחר שהציג מסמכים המעידים על הכשרתו וניסיונו.

5.23. לוח פיקוד כבאים

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.23.1. בעסק שנדרש על פי דין להתקין מערכות מתזים, גלאים וניהול עשן או מערכות נוספות שקבע לעניין זה נותן האישור, יותקן לוח פיקוד כבאים הכולל את הרכיבים או המערכות הבאות, אם הם קיימים או נדרשים על פי דין:

(1) לוח בקרה ושליטה במערכות הגילוי והכיבוי האוטומטיות:

(א) מערכת הכיבוי האוטומטית תספק התרעה קולית על כל פגם במערכת הבקרה

בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(ב) רכיבים מבוקרים יכללו לפחות:

(1) ברז שליטה.

(2) אספקת חשמל או דלק למשאבת מים של מערכת המתזים.

(3) נתוני מצב פעולה של משאבת המים (דומם/פועל).

(4) התראה קולית וחזותית שתקבל ברכזת גילוי אש. אם קיימת עמדת בקרה מאוישת, ההתראה תתקבל גם בעמדה זו.

(5) דיווח להפעלת מערכות כיבוי בלוחות חשמל/מנדפים.

(2) עמדת הפעלת כריזת חירום ואזעקה.

(3) לוח הפעלת מפוחים לשחרור עשן יכלול מתג בורר תלת-מצבי להפעלת מערכות שליטה בעשן, מתג בורר תלת-מצבי לשליטה במערכת על לחץ ומתג שליטה בפתחי שחרור עשן אוטומטיים.

(4) לוח פיקוד לחשמל.

(5) לוח פיקוד לגנרטור חירום אשר יכלול גם נוריות חיווי המורות על מצב הגנרטור: מצב מפסק אוטומטי סגור, תקלה בגנרטור, מצב מד סולר, מצב כמות שמן ומצב טעינה מצבר הגנרטור.

(6) לוח שליטה ובקרה על מעליות הבניין.

(7) תיק חירום של הבניין הכולל את תכניות הבניין ואת תכנית בטיחות אש.

5.24. משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה

5.24.1. בדיקת משטר הפעלות (אינטגרציה) תידרש, אם מערכת גילוי אש או מערכת התרעת אש או מערכת כיבוי אש אוטומטית נדרשת לפיקוד או לבקרה על מערכות מתוך לפחות שתי קבוצות המערכות המפורטות להלן:

(1) התראות, התרעות ודיווחים.

(2) מערכות שליטה בעשן.

(3) הפרדות אש ועשן.

(4) שליטה במערכות.

5.24.2. הבדיקה תיערך בהתאם להוראה נציב 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה. ואישור על ביצועה יועבר לנותן האישור. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת תצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה.

5.25. מכילי גפ"מ בעמדות תצוגה ומכירה במבנה

5.25.1. כמות המכלים בשטח המכירה או התצוגה תהיה קטנה ככל האפשר ונפחם הכולל לא יעלה על 150 ליטרים (75 ק"ג).

5.25.2. עמדות תצוגה ומכירה לא ימוקמו:

(1) בחדרי מדרגות.

(2) ליד דלתות יציאה ובדרכי המילוט.

5.25.3. המכלים יוחזקו במקום יבש.

5.25.4. לא יאוחסנו מכלים המכילים גפ"מ בדוכן או בחלון ראווה.

5.25.5. המכלים יאוחסנו בחדר שקיים בו וממנו אל פתחי היציאה אל מחוץ למבנה רצף אופקי במפלס הרצפה, המאפשר את פיזור הגז והוצאתו אל אוויר החוץ במקרה של דליפה, אלא אם הנפח הכולל של החלל שבו מאוחסנים המכלים עולה על 500 מטרים מעוקבים.

5.25.6. המכלים יוחזקו בכלובי מגן.

5.25.7. אם שטח המכירה צמוד למגורים, יתקיים אחד מאלה:

(1) בכל עת שהעסק סגור, לא יעלה הנפח הכולל של המכלים המאוחסנים בו על 30 ליטרים.

(2) המחיצות המפרידות בין העסק והמגורים יהיו בעלי עמידות אש של 60 דקות לפחות, ולא יהיו בהן כלל פתחים.

5.26. תיק הגנה מאש

5.26.1. בעל עסק, ששטחו הכולל עולה על 2,000 מ"ר, יגיש לנותן האישור תיק הגנה מאש עבור כל שטח העסק והמבנים הקיימים בו, אשר יוכן על-פי הוראת נציב 503 - הכנת תיק הגנה מאש בהתאמות הנדרשות (להלן - "תיק הגנה מאש").

5.26.2. בעל העסק ישמור על תיק הגנה מאש מעודכן בכל עת.

5.26.3. בעל העסק יגיש לנותן האישור תיק הגנה מאש מעודכן לפחות אחת לשנה קלנדרית.

5.26.4. בעל העסק יעדכן את תיק הגנה מאש בשינויים בעסק שיש בהם כדי להוסיף או לגרוע מוקדי סיכון, או שינוי בפרטי בעלי התפקידים או דרכי ההתקשרות לצורך דיווח או תקשורת בעת אירוע, וזאת בתוך 14 יום ממועד השינוי.

5.27. מתקן פוטו-וולטאי

5.27.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח העסק, לרבות סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המתקן בדרישות כל דין.

5.28. אישורים

5.28.1. בכל מקום שבו צוין במסמך תנאים זה כי יש להעביר מסמכים, אישורים, דיווחים וכיו"ב לנותן האישור, יועבר המידע הנדרש לראש מדור בטיחות אש בתחנה האזורית שבשטח אחריותה ממוקם העסק, לפי רשימת הכתובת והטלפונים המופיעה באתר האינטרנט של הרשות הארצית לכבאות והצלה או לגורם אחר שפרטיו ימסרו לבעל העסק.

5.28.2. על פי דרישת נותן האישור, אם לא נעשה בעסק שינוי מהותי ימציא בעל העסק מסמכים הכוללים אישורים ותעודות בדיקת תחזוקה על תקינות ציוד הכיבוי, ובכלל זה:
(1) אישור כי עמדות כיבוי האש תקינות ושמיות. גלגלון שהותקן לאחר 01.06.2013 נבדק בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2, גלגלון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה.

(2) אישור גורם מוסמך כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1, מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.

(3) אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום מפסק חשמל ראשי לשעת חירום ולתקינותו, התייחסות למתקן פוטו-וולטאי (אם קיים) וכן טבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל החיבור באמפר של כל לוח. את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

(4) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158, מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ). את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

(5) אישור גורם מוסמך המעיד על תקינות המערכת האוטומטית לגילוי אש. האישור יוגש על טופס לפי נספח ג' לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה.

- (6) אישור גורם מוסמך המעיד שמערכת הכיבוי המותקנת בארון החשמל נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 5210, מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597, מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.
- (7) אישור גורם מוסמך כי מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום) המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 או תקן NFPA-72 או מפרט משטרת ישראל 160.1, 160, וזאת בהתאם לשיטת ההתקנה של המערכת. באישור יפורט את סוג התקן או המפרט שעל פיו נעשתה הבדיקה.
- (8) אישור גורם מוסמך כי המערכת האוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה. על האישור לכלול את מפרט הבדיקה.
- (9) אישור כי גנרטור החירום נבדק ונמצא תקין. את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (10) אישור גורם מוסמך כי מערכות בטיחות האש וההצלה תואמות את דרישות הוראה נציב 536, משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת, יצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.
- (11) אישור גורם מוסמך כי מערכת שחרור העשן נבדקה ונמצאה תקינה. באישור יפורט סוג המערכת שנבדקה.
- (12) אישור גורם מוסמך כי מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק נבדקה ונמצאה תקינה, בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001, בטיחות אש בבניינים.
- (13) אישור על ניקוי ארובות ומנדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001, חלק 6, בטיחות אש בבניינים: בקרת אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות (אם קיימים ארובות ומנדפים).
- (14) אישור גורם מוסמך כי מערכת הכיבוי במערכת בישול מסחרית ("מנדפים"), לרבות ניתוק ממקור אנרגיה, נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים (אם קיימים מנדפים).
- (15) הצהרת בעל העסק כי האחסנה (סוג אחסנה/גובה אחסנה/אופי אחסנה) עונה להגדרת הסיכון אשר על פיו תוכנן המבנה.
- 5.28.2. התקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ואמצעי כיבוי או שינוי מהותי בהם, ובכלל זה של אלה המפורטים להלן, מחייבים את העסק בהמצאת אישורים, כדלקמן:
- (1) אישור מעבדה מוכרת או מהנדס חשמל מטעם הקבלן או יועץ חשמל שהתמנה כעורך משנה לבקשה להיתר בנייה לגלאי עצמאי, אשר מעיד על התאמה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 5, מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.
- (2) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת גילוי אש ועשן תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות. בהתקנה עד 10 גלאים אש ועשן כאמור, יכולה לתת את האישור חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11, מערכות גילוי אש - תחזוקה.

- (3) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש במים תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1596, מערכות מתזים: התקנה. בהתקנה עד 10 מתזים כאמור, יכולה לתת את האישור חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות כיבוי אש במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928, מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה.
- (4) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בגז תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1597, מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי.
- (5) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי בארוסול תוכננה והותקנה בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 5210, מערכות לכיבוי-אש בארוסול.
- (6) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בכימיקלים רטובים תוכננה והותקנה בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2, מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים.
- (7) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת מיזוג אוויר (מובילי אוויר) תוכננה והותקנה עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001, חלק 1.1, בטיחות אש בבניינים - מערכות מיזוג אוויר ואוורור - יחול במקרים הבאים:
- (א) המבנה בעל יותר מקומה אחת ובו פירי אוורור חוצים בין הקומות.
- (ב) קיימים מדפים ודמפרים אשר נועדו לבצע הפרדת אש בין עסקים סמוכים ושימושים שונים.
- (8) אישור מעבדה מוכרת כי מנדפים בישול/טיגון תוכננו והותקנו בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 1001, חלק 6, אש בבניינים - בקרת אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות.
- (9) אישור המעיד על בדיקת אינטגרציה בין מערכות בטיחות אש כנדרש בהוראת נציב 536 וכי הבדיקה נמצאת תקינה. את האישור ייתן מהנדס מורשה או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות. לאישור תצורף טבלת משטר הפעלות.
- (10) אישור מעבדה מאושרת המעיד על תקינות מערכת הגז בהתאם לתקן ישראלי ת"י 158, מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).
- (11) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום) תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.
- (12) אישור מעבדה מוכרת כי התאמת חומרי בנייה וגימור בוצעו עפ"י תקן ישראלי ת"י 921, תגובות בשריפה של חומרי בנייה - חלק רלוונטי.
- (13) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת שליטה בעשן תוכננה והותקנה עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001, חלק 2.2, בטיחות אש בבניינים - מערכת בקרת עשן בבניינים (למעט בנייני מגורים שגובהם עד 13 מטר), קניונים, אטריומים וחללים גדולים דומים (אם נדרש).
- (14) תעודת בדיקה ממעבדה מוכרת למפוחי שליטה בעשן עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001, חלק 7 בטיחות אש בבניינים: מערכות שליטה לחום ולעשן - מפוחים מונעים על ידי חשמל להוצאת עשן וחום. לתעודת הבדיקה תצורף הצהרת מהנדס מתכנן (נספח א)

המערכת כי המפוחים המתוארים בתעודת הבדיקה [מספר התעודה] הם המפוחים שהותקנו במבנה בגוש [מספר], חלקה [מספר], מגרש [מספר] (אם נדרש).

נספחים .5.29

5.29.1 את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים אפשר למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.

נספח א

תאריך: _____

לכבוד:

הרשות הארצית לכבאות והצלה -

מדור 'הגנה מאש'

הצהרת מהנדס המתכנן מערכות שליטה לחום ולעשן – מפוחים מונעים על ידי חשמל להוצאת

עשן וחום

תיק הגנה מאש [מספר תיק] _____

אני _____ מהנדס רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים לפי

תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישום בפנקס) התשכ"א – 1960, מס' רישיון _____

בתוקף עד ליום _____ (חובה לצרף צילום רישיון המהנדס לתצהיר זה), מצהיר בזאת

כדלקמן:

1. המפוחים המפורטים בתעודת הבדיקה של מעבדה מוכרת [שם המעבדה]

_____ [מספר התעודה]

מיום _____ הם המפוחים שהותקנו במבנה:

א. גוש [מספר] _____

ב. חלקה [מספר] _____

ג. מגרש [מספר] _____

זהו שמי, זו חתימתי וכל אשר הצהרתי לעיל - אמת. ידוע לי כי אם יתברר כי הצהרתי זו אינה

אמת, כולה או חלקה, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

תאריך _____ חתימה וחותמת (כולל מס' הרישיון) _____